

Congres 26/11/2005
Ondernemend Vlaanderen
Welvaart voor iedereen!

CONGRESWERKGROEP 1 'ECONOMISCHE PRINCIPES' (I.0 - 26 NOVEMBER 2005)

INLEIDING	2
A. ANALYSE	3
Economisch negationisme.	3
Tweespalt.	4
Kortzichtigheid.	5
Verspilling.	5
Werkloosheid en overheidsbeslag op lonen.	6
Regelneverij.	7
Het overlegmodel uitgehold.	8
Convergerende breuklijnen.	9
Stijgende kosten.	9
Besluit.	10
B. ONZE VISIE	12
Onafhankelijk Vlaanderen.	12
In tussentijd.	13
Aanbodmodel.	13
Vrijheid van ondernemen en privaateigendom.	13
Subsidiariteit.	14
Gemeenschapszin.	15
Loon naar werken.	15
Geen arbeidsimmigratie.	16
Soberheid.	17

Madouplein 8 bus 9
1210 Brussel
Tel. 02.219.60.09
Fax 02.218.19.58

www.vlaamsbelang.org
info@vlaamsbelang.org

INLEIDING - Het Vlaams Belang kiest bewust voor een gemengd economisch systeem, bestaande uit een sociaal en ecologisch gecorrigeerde private markteconomie, vervolledigd door een verantwoorde openbare productie van levensnoodzakelijke collectieve diensten. Hierbij is het van het allergrootste belang niet uit het oog te verliezen dat de overheidsuitgaven uiteindelijk steeds te financieren zijn door diverse belastingen en RSZ-afhoudingen. De Vlamingen en de Vlaamse bedrijven betalen het gelag. Het zijn eveneens onze ondernemingen, die in een internationale en erg competitieve omgeving het hoofd boven water moeten houden. De concurrentiekracht van ondernemingen is zonder meer van strategisch belang om onze toch zo moeizaam opgebouwde welvaartsstaat in stand te houden.

Het Vlaams Belang hecht veel belang aan het stimuleren van de ondernemingszin en van de talrijke economische activiteiten die ondernemers ontplooiën. Wij rekenen vanzelfsprekend eveneens de kleine zelfstandige - zeker ook ondernemers in de ware zin van het woord! - en risicolopende beleggers en investeerders tot de actieve Vlamingen, die onze steun genieten en wat ons betreft mogen rekenen op stimulerende en ondersteunende beleidsmaatregelen. Creatieve, innoverende en hardwerkende werknemers en overheidsbeambten behoren uiteraard mee tot de ruggengraat van onze economie.¹ Zij kiezen bewust voor een opbouwende samenwerking van actieve Vlamingen en een eerlijke solidariteit met niet-actieve Vlamingen. Alle professionele en sociale omstandigheden moeten hen de kans geven om een boeiende, goed verlonde én verzekerde loopbaan uit te bouwen.

Zonder het nemen van risico's, zonder creativiteit en zonder een gezond arbeidsethos zijn nieuwe bedrijven, bedrijfsafdelingen of zelfs maar nieuwe jobs onmogelijk. Tevens leidt het spontane afbraakproces van voorbijgestreefde producten en hun bedrijven dan naar algehele economische en maatschappelijke neergang. Deze negatieve evolutie observeren we helaas al sinds verschillende decennia in Wallonië. Economische vooruitgang is nochtans een proces van vallen en opstaan, van nieuwe uitvindingen en hun toepassingen, maar evengoed van afbraak van wat voorbijgestreefd is.² De menselijke creativiteit is immers - gelukkig - niet aan banden te leggen. Nieuwe producten en diensten verschijnen in regel op onverwachte momenten ten tonele. Vlaanderen moet waakzaam zijn en zijn bedrijven de vrije ruimte laten om door creativiteit en innovatie te anticiperen op economische en commerciële kansen en uitdagingen.

- ✓ Het Vlaams Belang over eigendom en vrijheid van ondernemen:

"Ook eigendom en de vrijheid van ondernemen - grondslagen overigens van economische ontwikkeling, tewerkstelling en welvaart - zijn wezenlijke vrijheden van onze samenleving."

- ✓ Het Vlaams Belang over de uitwassen van de prestatieaanspraak³ en het subsidiariteitsbeginsel:

"In een gezonde gemeenschap worden de uitwassen van de prestatieaanspraak beteugeld. De overheid speelt hier, met respect voor het subsidiariteitsbeginsel, een weldoordachte rol."

- ✓ Het Vlaams Belang over soberheid en fiscaliteit:

"De overheid en het politiek bestuur treden dus in principe sober en terughoudend op. Hieruit vloeit voort dat de partij bijvoorbeeld steeds zal opkomen voor de laagst mogelijke fiscale druk en tegen verkwisting."⁴

¹ In toenemende mate zijn carrièrewissels tussen de overheids- en private sector een vanzelfsprekendheid. Loopbanen zijn veel minder rigide dan ze enkele tientallen jaren geleden waren. Dit maakt een kruisbestuiving tussen sectoren mogelijk, doorbreekt professionele verzuiling en draagt zo in potentie bij aan het algemeen belang.

² Zie: Schumpeter, J. A. (1942). *From capitalism, socialism and democracy*. New York: Harper & Brothers. De inzichten van deze econoom zijn nog steeds even actueel.

³ De prestatieaanspraak is de huidige samenleving, zoals zij de economische activering van een zo groot gedeelte van de bevolking als mogelijk benadrukt.

⁴ Zie voor deze drie Vlaams-Belangbeginselen: *Beginselverklaring Vlaams Belang*. (2004). Brussel: Vlaams Belang.

A. ANALYSE

Het Vlaams Belang stelt vast dat de Vlaamse economie niet naar behoren draait. Dit is niet zozeer de schuld van de werkgevers en de werknemers in Vlaanderen, maar van het mank lopende beleid van de verschillende regeringen in dit land en helaas ook van de top van de arbeidersbeweging. Meer in het bijzonder vloeien heel wat ondoelmatige voorstellen om de economische toestand recht te trekken voort uit het gebrek aan erkenning dat moderne economische principes in bepaalde kringen ontmoeten. We verwijzen in wat volgt geregeld naar andere congreswerkgroepen, waarvan het de opdracht is om de verschillende aspecten, die hier 'princiepelijk' aan de orde zijn, verder uit te werken.

Economisch negationisme. Behoorlijk beleid en goed bestuurlijk gezag houden zich vandaag reeds bezig met de financieel-economische en sociaal-economische problemen van morgen en overmorgen. Waarachtige solidariteit is immers evengoed nadenken over de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen. De liberale, sociaal-democratische en christen-democratische partijen vergeten dit stelselmatig. Zij lossen de problemen op *"wanneer ze zich stellen."*⁵ België is al jaar en dag ziek aan een volslagen gebrek aan langetermijnvisie. Het gebrek aan een toekomstgerichte strategie en aan pro-activiteit noemen wij het 'economisch negationisme van links'.⁶ De economie is een levend, dynamisch stelsel met specifieke wetmatigheden die zich niet in een strak keurslijf laten passen. De politieke linkerzijde heeft dit de afgelopen drie decennia nochtans wel geprobeerd. Onder meer een torenhoge werkloosheid en een gigantische staatsschuld waren onder andere het resultaat van het progressieve geloof in de maakbaarheid van de ganse maatschappij, zonder enige voeling met het wezen van economische realiteit.

De twee voornaamste oorzaken van dit 'negationisme' zijn het verleden van Vlaanderen als wingewest van het Franstalige België en de politieke onvolwassenheid van de Vlaamse maatschappelijke elite. De relatief snelle ontvoogding van Vlaanderen na de Tweede Wereldoorlog ging immers niet gepaard met een even snel doorzettende intellectuele emancipatie en een navenante verwerving van Vlaams staatsmanschap. De sterke stijging van de welvaart in de jaren zestig van de twintigste eeuw heeft vele Vlamingen blind gemaakt voor de sociaal-economische realiteit. Deze verblinding kende haar hoogtepunt in mei '68, toen de oplossing voor alle problemen de 'verbeelding aan de macht' leek. De economische realiteit laat zich nochtans niet dwingen. Daarvoor moeten we nu de financiële, maatschappelijke en morele prijs betalen. Helaas is ook de christelijke arbeidersbeweging, een sleutelorganisatie in Vlaamse sociaal overleg, niet ontsnapt aan deze ontsporing.

Een neo-marxistische logica - ontworpen door academisch geschoolde sociologen - verving vanaf de jaren zeventig het economisch realisme van de pioniers van de christelijke arbeidersbeweging. Dertig jaar later is het hoog tijd om de balans op te maken. Die oogt bijzonder negatief: een Waals economisch kerkhof, massale werkloosheid van migranten en Waalse arbeiders, een enorme staatsschuld, nagenoeg geen pensioenreserves om de vergrijzingsgolf op te vangen, gigantische geldstromen van Vlaanderen naar Wallonië en dus een bijzonder hoog overheidsbeslag op de lonen. De grote ommekeer die Guy Verhofstadt ons beloofde in 1999 met de 'modelstaat' is er niet gekomen. Integendeel, de economische onrechtvaardigheden zijn de afgelopen jaren onder druk van Waalse politici - die vrezden voor het einde van het land - en mede door toedoen van de Vlaamse toegeeflijkheid ingesleten in het Belgische bestel. Wim Moesen, professor aan de K.U.Leuven en de UA omschrijft het als volgt:⁷

⁵ Aldus de bekende én beruchte uitspraak van de laatste christen-democratische eerste-minister en machtspoliticus bij uitstek, Jean-Luc Dehaene.

⁶ Deze term gebruiken we om de stelselmatige ontkenning door progressieve en marxistische denkers van economische wetmatigheden kernachtig samen te vatten.

⁷ Wim Moesen in De Standaard, 25 februari 2004. Het verwijt van gebrek aan toekomstvisie van onze 'links-negationistische' en (dus) onvoldoende politiek-volwassen elite blijkt overduidelijk uit dit veelzeggende citaat.

“Onze ligging was als de olie voor olielanden. Die presteren niet goed omdat ze verwend zijn door de rijkdom die zo uit de grond naar boven borrelt. Noorwegen is een uitzondering, maar de meeste olielanden, Venezuela, Saoedi-Arabië, Nigeria, kunnen geen snelle economische groei voorleggen. De politieke elites zien het manna uit de bemel vallen en specialiseren zich in het uitdelen ervan. (...) De ‘cultuur van het graaien’ heet dat in de economie.”

Het misplaatste ‘voluntarisme’ van Verhofstadt - een eufemisme voor zijn politieke goed-nieuws-show en een stijl waarvan politieke commentatoren steeds beweren dat zijn regerings- en beleidsverklaringen ervan blaken, - is niets anders dan de zoveelste belijdenis van dat ‘progressieve negationisme.’ De voormalige minister van Begroting en de auteur van drie Burgermanifesten weet duidelijk zelf niet langer hoe economie precies werkt. En hoe overhaast overheidsingrijpen van bovenaf nooit oplossingen op langere termijn mogelijk maakt.⁸

Tweespalt.⁹ Een economie is een levend, dynamisch samenspel van macro-economische cycli en micro-economische processen. De Belgische economie is sedert decennia in toenemende mate verstarde. In wezen, vermits economie een en al verandering is, bestaat de Belgische economie zelfs niet. Ze is artificieel en bestaat hoogstens bij monde van het federale Agentschap voor Buitenlandse Handel. In schril contrast met deze fata morgana van de ‘Belgische economie’ staan de levende realiteiten van de Vlaamse en Waalse economieën, al verkeren ze in een totaal verschillende conditie.¹⁰

De relatief goede prestatie van Vlaanderen vindt zijn verklaring goeddeels in de betere aansluiting van de Vlaamse economische structuur, maar ook van de Vlaamse ondernemersmentaliteit, bij het internationale handelsgebeuren. Deze internationalisering is geen recent fenomeen, maar zet zich sinds enkele tientallen jaren geleidelijk door. Wallonië zit daarentegen nog steeds vast in een bijzonder verstaatste economie. Zo kent Wallonië een beduidend grotere overheidstewerkstelling dan Vlaanderen.¹¹ Behalve in enkele erg specifieke sectoren, bijvoorbeeld oorlogswapens, kan het Waalse gewest nauwelijks concurreren.

Het bloed kruipt blijkbaar waar het niet kan gaan, zo kunnen we ten andere vaststellen: de verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië nemen, ondanks decennialange en gulle federale staatstussenkomsten voornamelijk ten voordele van Wallonië, geenszins af. Integendeel.¹² Het Vlaams Belang besluit dan ook dat het beleid faalt om economische maatregelen te treffen overeenkomstig specifieke noden en kansen van de verschillende gewesten. Door dit gebrek aan een aangepast beleid gaan heel wat mogelijkheden verloren om Vlaanderen en Wallonië van hun beste kant te laten zien en te profileren als interessante regio’s voor investeringen. Tot slot betekent deze voortdurende toestand een navenant verlies van geïnvesteerde middelen.

⁸ Johan Van Overtveldt en Geert Janssens ontlede de paarse economische mislukking mede a.h.v. Aldous Huxley’s ‘*A brave new world*’ (1932). Dit literaire meesterwerk blijft politiek actueel en staat metafoor voor “de virtuele realiteit, het hip-hip-boera-sfeertje, de verdraaiingen en leugens om bestwil,” aldus de auteurs in De Standaard, 15 oktober 2005. Zie: Van Overtveldt, J., & Janssens, G. (2005). *A Brave New World. De verzweven waarheden rond de Belgische economie*. Wilrijk: VKW-Metena.

⁹ Zie: **Congreswerkgroep II** ‘Van een Belgisch naar een Vlaams economisch beleid.’

¹⁰ Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest heeft een hoog BBP pro capita, maar vermits het sterk verstrengeld is met het Vlaamse hinterland, is het geen economie *sui generis*, naast de Vlaamse en de Waalse. Uiteraard heeft Brussel een aantal specifieke problemen, maar dat hebben bepaalde streken in Vlaanderen evengoed. Deze problemen zijn binnen België nochtans niet langer oplosbaar, dit is nog wél mogelijk binnen Vlaanderen. Uiteraard zijn wij er ons eveneens wel degelijk van bewust dat economieën steeds minder ‘nationaal’ zijn en steeds meer verwevenheid vertonen met andere economieën.

¹¹ Voor gans België kende de quartaire sector in de bloeiperiode van het linkse economisch negationisme (1973-1999) een toename van 23% tot 36% van de gesalarieerde tewerkstelling (zie: Pacolet, J. (Red.) (2002). *De tewerkstelling in de quartaire sector in België*. Leuven: HIVA). Rond de eeuwwisseling werkte in Vlaanderen 31,2% van de weddetrekkenden rechtstreeks of onrechtstreeks voor de overheid; in Wallonië was dat 43,7% en in Brussel 38,9% (bron: RSZ-cijfers voor 1999; INR-cijfers voor 1997).

¹² Zo bleek andermaal heel overtuigend uit het recente rapport (maart 2005) van de liberale senator Destexhe (MR): ‘*La Vérité des Chiffres*.’ Franstalige professoren en de studiedienst van de Franstalige liberalen traden hem ondertussen bij.

Kortzichtigheid.¹³ Terwijl onze buurlanden doordrongen zijn van de noodzaak om structurele maatregelen te treffen om via meer economische ontwikkeling de collectieve welvaart en het maatschappelijke welzijn te vrijwaren, blijft het federale België hardleers. Immers, wat is het geval? De afgelopen jaren beperkte de federale regering zich tot een waaier van eenmalige maatregelen om de budgettaire afspraken die in de schoot van de EU gelden te blijven nakomen. ‘Creatief’ rijdde steeds meer op ‘reactief’¹⁴ en had niet langer te maken met innovatie, met het oog op de toekomst... Het ‘creatieve boekhouden’ met bijvoorbeeld het pensioenfonds van Belgacom naar aanleiding van de begroting 2003-2004 was een onvervalst staaltje van Belgisch zelfbedrog.¹⁵ Tal van verkopen (o.a. goudvoorraden en de Financietoren) en veilingen (o.a. van de UMTS-licenties) zijn vooral een dweilen met de kraan open gebleken. Immers, elk jaar loopt de federale overheid tegen dezelfde problemen aan als het jaar voorheen. België zondigt zwaar tegen het gezonde uitgangspunt dat de overheid in de eerste plaats een kader voor economische ontwikkeling moet scheppen om alle kansen te geven aan de ontwikkeling van welzijn en welvaart.

Wie niet met vrijheid kan omgaan, vertoont na verloop van tijd de neiging zijn vrijheid uit handen te geven. In zijn relatie met de EU lijkt het daar voor lidstaat België wel heel sterk op. Eerste minister Verhofstadt geeft de indruk dat hij naar de discipline van het Europese keurslijf staat te smachten. Net als de meeste andere lidstaten van de EU, gaf België zijn monetair beleid al uit handen.¹⁶ België is nu een groot pleitbezorger voor een verdere Europese integratie, wat op termijn goeddeels de opgave van soeverein fiscaal beleid inhoudt. Deze vlucht vooruit, wég van de nationale beleidsproblemen, is een schoolvoorbeeld van het afschuiven van verantwoordelijkheid, eenmaal de grond onder de gammele constructie van de Belgische ‘actieve welvaartstaat’ begint weg te zakken. De federale regering laat duidelijk uitschijnen dat wat haar betreft het behalen van de budgettaire criteria van de EU voldoende is en dat dit haar verder verschoont van andere toekomstgerichte maatregelen, hoewel het al lang geen vijf voor twaalf meer is...

Verspilling. De verspilling van overheids gelden doet zich vooral voor in Wallonië en in Brussel. Vroeger was deze spilzucht vooral bekend als de zogenaamde ‘wafelijzerpolitiek,’ waarvan investeringen zoals het hellend vlak van Ronquières en de scheepslift van Stréphy-Thieu beruchte voorbeelden waren. Ondertussen spreekt, mede door toedoen van de defederalisering van het infrastructuurbeleid, vooral het enorme bedrag van de wraakroepende intergewestelijke geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel tot de verbeelding. Terecht: het gaat immers om een totale financiële transfer van 12,68 miljard euro. De financiering van de sociale zekerheid is in tegenstelling tot infrastructuurbeleid nog steeds niet toegewezen aan de gewesten.¹⁷

Vlaanderen haalt keer op keer eerder goede begrotingscijfers, maar is evengoed telkens opnieuw het kind van de rekening. De Vlamingen moeten elke keer de tekorten bijpassen. De federale overheid neemt hierin onvoldoende haar verantwoordelijkheid en slaagt er niet in de veelstemmige *nons* van de Franstalige politieke partijen te negeren,

¹³ Zie: [Congreswerkgroep IV](#) ‘Openbare financiën en fiscaliteit.’ Vooral in het domein van het begrotingswerk en het budgetbeheer zijn een heel aantal voorbeelden aan te wijzen van visieloos beleid, dus een economisch beleid dat geen oog heeft voor kansen en bedreigingen in de toekomst, i.t.t. proactief beleid, en dat enkel maar reageert op externe stimuli, vaak als het (haast) te laat is. Kortzichtig beleid staat bol van o.a. eenmalige maatregelen.

¹⁴ Met ‘reactief’ bedoelen we hier het tegengestelde van pro-actief, dus beleid dat louter reageert op externe stimuli (bv. Europese richtlijnen) en slechts met grote inspanningen en veel tijdverlies het absolute *minimum minimorum* realiseert.

¹⁵ De federale regering boekte dit als schuldafbouw, als maatregel om de begroting in evenwicht te houden en als bijdrage aan het Zilverfonds. Eurostat stond deze operatie weliswaar toe, maar de overname van het fonds blijft een hoogst discutabele en dubieuze beslissing in het licht van de begrotingsorthodoxie.

¹⁶ Bedoeld is hier de invoering van de Euro vanaf 1999.

¹⁷ In de sociale zekerheid bedroeg de geldstroom alleen al 3,74 miljard euro. De verschuiving van de aandacht voor de interregionale geldstromen van infrastructuur naar sociale zekerheid suggereert dat de inzichten van de econoom Keynes voor een kleine, open economie - zoals de Vlaamse - minder actueel zijn dan voorheen. Keynes stelde immers dat de overheid d.m.v. overheidsinvesteringen in o.a. infrastructuur het economische klimaat ten gunste kan beïnvloeden, in het bijzonder in periodes van economische laagconjunctuur.

laat staan hen te dwingen de tering naar de nering te zetten. De onaangepastheid van federale politieke beslissingen aan de uiteenlopende economische realiteit van de gewesten leidt tot een eindeloos herhalen van weinig originele recepten, die in de huidige internationale context voor de nationale belastingbetaler bovendien ongemeen duur uitvallen.¹⁸

De financiering van de maatschappelijke noden ten gevolge van de vergrijzingsgolf, bijvoorbeeld de kostenstijging van de pensioenen en de gezondheidszorg,¹⁹ kost handenvol geld. Dat geld is er nu al nauwelijks en een realistische voorbereiding op wat ons nog te wachten staat, is met het huidige budgettaire beleid helaas al helemaal uit den boze. Er zijn nog steeds geen substantiële begrotingsoverschotten en het Zilverfonds is geen vergrijzingsfonds die naam waardig. De inhoud werd reeds gebruikt om overheidstekorten weg te werken onder de vorm van kredieten aan de federale overheid, kredieten waarvoor de afdeling 'Zilverfonds' dan schuldtitels kreeg van de collega's van de afdeling 'Schatkist.' Een degelijk fonds zou duurzaam moeten investeren in de economie en zich niet beperken tot het uitschrijven van schuldtitels, zoals het huidige Zilverfonds dat doet.

Werkloosheid en overheidsbeslag op lonen.²⁰ Het overheidsbeslag op de lonen in België is erg hoog. Geregeld duiken berichten op van (internationale) bedrijven die fiscaal uitvlaggen of geheel en al vertrekken naar het buitenland. Het overheidsbeslag op het loon is inderdaad van die aard, dat het een enorme investering betekent voor een werkgever om nieuwe mensen in dienst te nemen. Ondanks beloften van de VLD slaagde de regering er niet in om de fiscale en parafiscale druk ernstig te verlagen.²¹ Een daling tot op het niveau van onze buurlanden is nog veraf. De inspanning die de regering leverde, deed geen schok gaan door de arbeidsmarkt. Integendeel. Het aantal werklozen blijft pieken. Nog steeds is de werkloosheidsval te groot: het genieten van een uitkering is vaak voordeliger dan het uit werken gaan. Immers, met enkele dagen zwartwerk is het verschil met een nettoloon al snel goedge maakt.

In de wetenschap dat de hoge productiviteit van Vlaamse werknemers garant kan staan voor een doorstart van de economische heropleving waarop beleidsmakers, economen en het werkende Vlaanderen - dit laatste niet in het minst - zitten te wachten, kunnen we de regering-Verhofstadt zonder meer schuldig verzuim aanwrijven. Alle Europese landen vechten tegen budgettaire krapte en toch slagen een aantal EU-lidstaten er wél in hun arbeidsmarkt zodanig te hervormen dat de arbeidsmarkt opnieuw aantrekt. Met zijn overdreven overheidsbeslag zondigt het beleid in dit land tegen het beginsel van soberheid. Wanneer stoppen staatsapparaat en regeringen de hand in eigen boezem? De Vlaamse socialisten bewijzen recent weliswaar lippendienst aan de regionalisering van de arbeids- en werkloosheidswetgeving, maar niet aan de fiscale autonomie van de gewesten die daarvoor broodnodig is.

Bovendien is het zeker zo, dat de overdreven bemoeizucht van de federale overheid met de arbeidswetgeving in het bijzonder - die dus dringend aan regionalisering toe is! - en het loopbaan debat in het algemeen geen goede zaak is voor de relatie tussen werkgever en werknemer. In de eerste plaats denken we dan aan de parafiscale inspanningen voor bepaalde segmenten van de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld oudere werklozen. Vanzelfsprekend leidt budgettaire krapte tot een focus op specifieke werknemerscategorieën van parafiscale latenverminderingen. Een meer algemene lastenverlaging mag nochtans niet van de politieke agenda verdwijnen, wat in België helaas wel het geval is, ondanks twee opeenvolgende federale regeringscoalities met liberalen. Zo rees er trouwens veel

¹⁸ Een treffend voorbeeld waren de zgn. Rosetta-banenplannen (regering-Verhofstadt-I) van voormalig federaal minister van Werkgelegenheid Onkelinx. Zij waren vnl. afgestemd op de realiteit van langdurige werkloosheid in Wallonië, maar brachten evengoed dure verplichtingen met zich mee voor Vlaamse bedrijven.

¹⁹ De sociale uitgaven (pensioenen, gezondheidszorg e.a.) lopen in 2025 op tot 27,3% van het BBP; heden is dat 23,5%. (bron: Studiecommissie voor de Vergrijzing).

²⁰ Aan de orde in [Congreswerkgroep III](#) 'Economische ontwikkeling' en in [Congreswerkgroep IV](#) 'Openbare financiën en fiscaliteit.'

²¹ Zie voor cijfers en analyse - bv. a.h.v. VKW- en VBO-studies - [Congreswerkgroep IV](#) 'Openbare financiën en fiscaliteit.'

protest tegen de omkering van bewijslast in de anti-pestwet en de anti-discriminatiewet. Zulke wetten zetten de *contractvrijheid* onder druk. Ondertussen houden socialistisch geïnspireerde politici nog steeds een stok achter de deur om bedrijven te verplichten allochtonen aan te werven, als resultaatsverbintenissen op middellange termijn onvoldoende resultaten zouden opleveren. Voor dit afdreigen van de Vlaamse ondernemingswereld draagt de liberale regeringspartner VLD een ronduit verpletterende medeverantwoordelijkheid. Zo komen we bij de regulitis waarvan het economische leven in België slachtoffer is.

Regelneverij. Het lijkt op het eerste zicht paradoxaal, maar het uitvaardigen van meer wetten, decreten, KB's, ministeriële besluiten, omzendbrieven en andere reglementen vergroot geenszins de *rechtszekerheid* van de inwoners van dit land. Zo kwamen er in Vlaanderen in de periode 2002-2003 333 milieureglementen bij. De Vlaamse bedrijven klagen steen en been over de zware administratieve lasten. Een eenvormige relatie tussen de overheid en de bedrijven blijft, ondanks alle opstapjes naar elektronisch bestuur, verre toekomstmuziek. Het grote gevaar in de huidige situatie van administratieve overdruk en regelneverij is en blijft immers de rechtsonzekerheid van de bedrijven. Anders gezegd, het grote aantal regels maakt het onmogelijk voor alle bedrijven om hier *even goed* aan te voldoen. Alle bedrijven zouden aan de regels moeten voldoen, punt uit. Maar buitengewoon strenge regels²² vergroten de kans dat de overheid *willekeurig* zal optreden, omdat het vertrouwen tussen bedrijfswereld en overheid verder zoek raakt²³ en naast toenemende kapitaalvlucht eveneens fiscale en sociale fraude wijdverspreid de kop opsteken. Veralgemeende ontduiking en fraude kan de overheid slechts steekproefsgewijs bestrijden, wat - zoals gezegd - het gelijkheidsbeginsel en de rechtszekerheid schaadt.

Alle overheden, van hoog tot laag, van federaal over Vlaams beleidsniveau tot steden en gemeenten: alle geven zij nog steeds de voorkeur aan een *controlerend* optreden boven het zelf behalen van concrete mijlpalen. Hieronder begrijpen we interne kwaliteitscontrole door beleidsdoelen te behalen en te evalueren aan de hand van criteria van doelmatigheid en kostenbeheersing. Het controleren en inspecteren behoort weliswaar tot de kernopdrachten van de overheid. Controleren en inspecteren is nochtans maar efficiënt, indien onder meer de fiscaliteit hierop is afgestemd. Dat is heden onvoldoende het geval.²⁴ Bovendien moet de overheid budgettair en planmatig - in de vorm van haalbare meerjarenprojecten in bijvoorbeeld Onderzoek & Ontwikkeling²⁵ - zelf beloftes, afspraken en verbintenissen nakomen. Dat vergroot het draagvlak voor haar controlerende en inspecterende opdracht. Verder moet ze *wetsmatiging* nastreven: een afbouw en bundeling van het aantal reglementen, decreten en wetten. De overheid moet met andere woorden zelf *renderen*, alvorens ze geloofwaardig kan *controleren*. Het inspecteren van bedrijven geeft geen pas, als de overheid er niet in slaagt zelf beleidsmijlpalen te halen en zo voor een stabiele omgeving te zorgen, waarin economische ontwikkeling alle kansen kan krijgen.

²² Een beleid van bv. strengere milieu-afspraken dan degene die op het niveau van de EU zijn afgesproken, noemt men ook wel eens een *golden plate* beleid. Een beleid dus, dat katholieker wil zijn dan de paus, zonder dat hiervoor vaak een objectieve reden is.

²³ Metingen van het vertrouwen van de burgers en de bedrijfswereld in de overheid en haar instellingen vallen voor ons land keer op keer slecht uit. **Zie** bv.: Moesen, W. (2004). *Instelling, ligging en economische welvaart* (Leuvense Economische Standpunten). Leuven: K.U.Leuven, Centrum voor Economische Studiën.

Het blijkt trouwens dat in Noord-Europa, waar het vertrouwen van de ondernemingen in de overheid groot is, er meer publiek-private partnerschappen (PPP's) van start gaan, maar bedrijven zelf eveneens meer met elkaar samenwerken en zo meer innoveren. **Zie** o.a.: Rousseau, J.-M. (2002). *Instaurer la confiance pour un meilleur développement territorial*. Niet-gepubliceerde nota. Brussel: EC.

O.a. Putnam werkte de idee van 'sociaal kapitaal' - als ndz. voorwaarde voor vertrouwen in de overheid - uit. **Zie**: Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. New York: Simon and Schuster.

²⁴ Een wegvignet maakt het bv. mogelijk ondubbelzinnig te controleren wie gebruik mag maken van de openbare weg en wie niet. Ondertussen heft de overheid taksen op wegverkeer en geeft ze het opnieuw uit aan de verkeersinfrastructuur. De overheid gebruikt de inkomsten dus opnieuw in het domein (het verkeer) waar ze het ook inde. Dit is m.a.w. een transparante en rechtvaardige belasting.

²⁵ Economische groei is sterk volatiel, mede o.i.v. de korte levensduur van ICT-producten en de snelle verzadiging van de markt. Een overheid die dit niet helpt opvangen door bv. O&O (Onderzoek & Ontwikkeling) te steunen, ondermijnt de toekomst van de eigen hoogtechnologische sector en laat de economische laagconjunctuur ten volle wegen op het bedrijfsleven.

Een mooiere opstap naar de analyse van het perfide mechanisme dat de economie in dit land in zijn greep houdt, bestaat wel niet. Om alvast kort te gaan: de federale overheid lijkt de trappers kwijt te zijn en vanuit de communautaire patstelling tracht de Vlaamse overheid haar gezag te legitimeren door vooral controlerend op te treden. Maar zij is in feite enkel bevoegd voor aspecten van zogenaamde ‘omgevingsfactoren’ van de economie.²⁶ Zij kan niet als volwaardige overheid optreden en maakt zich in haar beperkte bevoegdheden bovendien niet geliefd bij bedrijven en werknemers. Controle en inspectie zijn goede principes, indien daar een stimulerend beleid tegenover staat dat initiatief, innovatie en creativiteit niet bij voorbaat doodknijpt. Regelneverij ontmoedigt het ondernemen. Dat is niet meer of niet minder dan de schending van een fundamenteel principe in een markteconomisch stelsel.

Het overlegmodel uitgehoud. Wat er spaak loopt in onze economie, is door de band genomen het gevolg van de twee snelheden die de Europese overlegeconomieën gedogen: langs de ene kant willen onze bestuurders de economieën van de lidstaten op ongemeen hoge toerentallen doen draaien en wensen ze niet aflatende productiviteitsstijgingen te realiseren; langs de andere kant wensen ze voeling te behouden met de kiezers door sociale afbraak uit te sluiten.²⁷ In alle Europese landen is de overlegeconomie sinds de Tweede Wereldoorlog uitgegroeid tot motor van een billijke spreiding van welvaart over alle segmenten van de bevolking. Deze overlegeconomie bestond bij gratie van het loon- en sociale overleg tussen de verschillende maatschappelijke zuilen: de christen-democraten, de sociaal-democraten en de liberalen waren hierin de belangrijkste spelers. Vakbonden en mutualiteiten waren de meest zichtbare uitdrukkingvormen van deze verzuiling. Het was hun opdracht delen van het electoraat te binden aan politieke partijen, een taak waarin zij tot voor een generatie nog betrekkelijk goed in slaagden. Een aantal maatschappelijke evoluties²⁸ hebben in enkele tientallen jaren op het eerste zicht een ontzuiling teweeggebracht. Mentaal heeft de ontzuiling zich schijnbaar verregaand doorgezet.

In plaats van ontzuild, zijn in werkelijkheid nagenoeg alle organisaties van het middenveld en bovendien hun partijpolitieke verlengstukken besmet door een neo-marxistische logica. Deze logica heeft hen naar elkaar doen toegroeien en hen grotendeels met elkaar uitwisselbaar gemaakt. De verzuiling is, anders gezegd, vervangen door een blokvorming van haast alle maatschappelijke en politieke actoren rond een vertoog dat bol staat van dialectisch denken en neo-marxisme. Aan de andere kant kunnen syndicale organisaties, mutualiteiten en ‘blauwe,’ ‘rode’ en ‘gele’ politieke partijen weliswaar niet langer onder alle omstandigheden op hun achterban rekenen. Al deze organisaties zijn integendeel zelfs in handen gekomen van deskundigen. Deze ‘experts’ hebben niet de reflex verantwoording af te leggen aan een achterban, wat de democratische legitimiteit van hun optreden en hun ‘belangenbehartiging’ verder ondermijnt. Politieke partijen zijn evengoed slachtoffer van dit fenomeen. Het neo-marxisme heeft van hen kiesverenigingen gemaakt in plaats van slagvaardige politieke formaties, die in de bres springen voor het algemeen belang.

Door die ideologische verdwazing en oppervlakkigheid durven politieke partijen van christen-democratische, sociaal-democratische of liberale obediëntie zelden keuzes te maken of beslissingen te nemen, zeker als die noodzakelijk zijn, maar pijnlijk. Een van de pijnlijkste beslissingen die zich het jongste decennium steeds meer opdringt, is een grondige aanpassing van de arrangementen van de verzorgingsstaat aan de nieuwe economische realiteit van de open Europese economieën, die sterk staan in de distributie van goederen, in de productie van hoogwaardige technologie en in dienstverlening volgens de hoogste internationale kwaliteitseisen. Informatie- en communicatietechnologieën (ICT) hebben het aanschijn van arbeid op korte termijn wezenlijk veranderd. De ordewoorden zijn creativiteit en flexibiliteit. Deze economische noodzakelijkheden staan op gespannen voet met

²⁶ Zie voor een analyse ten gronde: [Congreswerkgroep V](#) ‘Omgevingsfactoren van de economie.’

²⁷ Zie bv.: Fortuyn, P. (1995). *Uw baan staat op de tocht! Het einde van de overlegeconomie*. Utrecht: Bruna.

²⁸ Bv. de toegenomen mobiliteit, mei '68 en de politieke ontvoogding binnen de grote Europese natiestaten van regio's met een sterke culturele en economische identiteit (bv. Schotland, Beieren en Vlaanderen).

de aloude vormen van overleg tussen werkgevers- en werknemersorganisaties. Gedegen professionele prestaties hangen minder dan vroeger af van de schaalvoordelen van een groot bedrijf en van de fysieke nabijheid van een groot aantal collega's met allemaal hun eigen expertise. Werken kan nu dus individueler en kleinschaliger. Dit veroorzaakt fricties tussen de bestaande stelsels van de sociale zekerheid (werkloosheid, pensioen, kinderbijslag, ziekteverzekering, maar bv. ook loopbaanonderbreking) en de wens van steeds meer mensen om zelf een loopbaan uit te tekenen, op maat van de professionele ambities, het gezinsleven en erg persoonlijke belangstellingssferen, zoals op reis gaan en hobby's.²⁹

Convergerende breuklijnen. In België zijn vanouds drie breuklijnen aanwezig. Vooreerst leven in België burgers die welstellend zijn en burgers die het met minder moeten stellen. Dit is de *sociaal-economische breuklijn*. Voorts bestond vroeger een scherpe *levensbeschouwelijke breuklijn* tussen gelovigen en ongelovigen. Deze scheiding der geesten dient zich nog steeds aan in de politiek, maar ze maakt steeds minder deel uit van het dagelijkse leven van Vlamingen, Brusselaars en Walen.³⁰ Tot slot doet de derde breuklijn, die tussen Vlamingen en Walen, zich almaar meer gevoelen. Liepen in het verleden de sociaal-economische en levensbeschouwelijke breuklijnen ook dwars doorheen Vlaanderen en Wallonië, zo lijken ze vandaag steeds meer samen te vallen met de *communautaire breuklijn*: Vlaanderen is eerder behoudend en ondernemingsgezind, Wallonië gelooft eerder in de blijvende maakbaarheid van de mens en het socialistische model. Traditioneel is in Franstalig België politiek dienstbetoon ook dieper ingeworteld dan in Vlaanderen. In België is ondertussen zowat alles communautair gekleurd. Het moge duidelijk zijn dat het economische leven allerminst ontsnapt aan deze tweespalt.

Zolang nog federale verkiezingen worden gehouden, zal dit convergeren van de drie breuklijnen zich weerspiegelen in federale beleidsmaatregelen - bijvoorbeeld door een Franstalig minister op de agenda geplaatst - die zich vanzelfsprekend eveneens in Vlaanderen doen gevoelen. De motor van dit geleidelijk samenvallen van de drie breuklijnen is de *ontzuijing* geweest. Maar de structuren zijn niet gevolgd: ondanks de federale structuur heeft de Belgische staat een dominante centrale overheid die in tal van aangelegenheden maatregelen voorbereidt en uitvoert die Vlamingen en Walen 'gelijkelijk' moeten 'ondergaan.' Bij 'gelijkelijk' moeten we ons enkele vragen stellen, vermits uit de dagelijkse politieke praktijk blijkt dat België zeker niet zo democratisch is als het zichzelf zo graag voordoet. Het gevolg van deze voortdurende toestand is de toenemende kost van de samenleving en wel drieledig: financieel, maatschappelijk en moreel.

Stijgende kosten. De frictie tussen nieuwe vormen van arbeid en ondernemen enerzijds en de spelregels van de overlegeconomie anderzijds, doet de kosten voor de overheidsbesturen danig oplopen. Tenminste in het gebruikelijke scenario, waarin de overheid tracht om ondernemen en werken aan te moedigen, maar tegelijkertijd de overlegeconomie wil aanhouden, neemt de kostprijs van het beleid danig toe. En dan hebben we het in de eerste plaats over de *financiële kostprijs* van het gevoerde beleid. Immers, het is dan zaak van de overheid om verschillende, uiteenlopende voorkeuren en behoeften van de bestemmingen van het beleid - individuen en bepaalde groepen in de bevolking - te bedienen. Wat, zoals gezegd, een dure zaak is.

Naast het financiële kostenplaatje, zijn er de maatschappelijke en de morele 'facturen' van een uit elkaar groeien

²⁹ Zie voor de standpunten van het Vlaams Belang: D'haeseleer, G., & Bultinck, K. (2005). *Vergrijzing en arbeidsmarkt*. Brussel: Vlaams Belang.

Voor een gezin met kinderen is het vaak een strikte noodzaak dat beide ouders uit werken gaan, terwijl de overheid voor de eigen loopbaanplanning nog onvoldoende kansen geeft om ze afdoende flexibel in te vullen.

³⁰ Deze breuklijn is ten dele overgegaan in een verwante, nl. deze tussen het sterke overheidskritische verenigingsleven in Vlaanderen (bv. de brede Vlaamse Beweging) en de staat, traditioneel een belangrijke factor in Wallonië. Het wantrouwen vs. vertrouwen in een omvangrijk overheidsapparaat is sterk levensbeschouwelijk bepaald. Bovendien groeit er een nieuwe, zorgwekkende breuklijn die wél manifest religieus is geïnspireerd, nl. tussen aan het westerse beschavingsmodel onaangepaste islamitische opvattingen enerzijds en onze beschaving als zodanig anderzijds.

van klassiek beleid en overleg met werknemers en werkgevers enerzijds en de effectieve noden van de werknemer en zelfstandige anderzijds. Zij willen zich namelijk minder dan voorheen inlaten met corporatistische besluitvorming door regering en sociaal-economische middenveldorganisaties. Steeds talrijker zijn actieve Europeanen op zoek naar wegen die toelaten om ‘op maat’ te ondernemen, wég van de overdreven bemoeizucht van de overheid en de oude zuilorganisaties van het middenveld.

Onder de ‘actieve Europeanen’ zijn er heel wat Vlamingen, een fenomeen dat ons niet mag verbazen. Een wantrouwen tegenover het - van oudsher Brussels en eerder Franstalig - Belgische staatsgezag is de Vlamingen met de moedermelk ingegeven. De overdreven *maatschappelijke kosten* en de negatieve reactie daarop van ondernemende burgers die elkaar de rug toekeren en die zich maatschappelijk, maar ook economisch isoleren, berusten in het latente, smeulende conflict dat als gevolg van de vermelde gezagscrisis structureel deel gaat uitmaken van de maatschappij. De cohesie van de samenleving, die er wel zou bij varen, indien overheid en bevolking elkaar meer speelruimte zouden laten, komt zo onder toenemende druk.

Tot slot zijn er dan de *morele kosten*. De beste voorbeelden hiervan zijn corruptie en fraude, maar ook de verharding van de samenleving door het latente conflict dat de burgers uitvechten met hun overheid. Gezag en verantwoordelijkheid zijn niet langer vanzelfsprekend. De overheid moet ze afdwingen, wat aanzienlijke investeringen vraagt in controle en inspectie en wat de bevolking opnieuw als vrijheidsberovend ervaart. De cirkel is hiermee rond. Een goede illustratie van de wisselwerking tussen de verschillende niveaus van ‘kosten’ is de intergewestelijke geldstroom van Vlaanderen naar Brussel en Wallonië. Deze geldstroom³¹ is tegenover de bevolking niet langer objectief te rechtvaardigen. Ze leidt tot een versneld uit elkaar groeien van Vlamingen en Franstaligen en tot een zich als een lopend vuurtje verbreidende revolve van de Vlamingen tegen het federale staatsgezag. De morele kost bestaat dan in belastingontduiking en in een veralgemening van het wantrouwen tegenover het staatsgezag tot ook de Vlaamse gewestoverheid en de lokale overheidsbesturen, de Vlaamse steden en gemeenten. De burgerzin is helaas het uiteindelijke slachtoffer van deze neerwaartse spiraal.

Besluit. Het is zeker niet overdreven om te stellen dat in België ‘alles,’ dus ook sociaal- en financieel-economisch overleg, ‘communautair’ gekleurd is. Het is dus eveneens onmogelijk tegemoet te komen aan de eisen van een gezond economisch beleid, omdat die in de eerste plaats Vlaamse eisen zijn. Ze zouden de Belgische constructie onhoudbaar zwaar op de proef stellen en ongetwijfeld het einde betekenen van de Belgische staat, zoals we die nu nog steeds kennen. Alleen al de afbouw, zelfs niet reeds de volledige schrapping van de financiële transfers naar Wallonië, zouden een communautair conflict provoceren waarvan het einde van de Belgische staat ontegensprekelijk het resultaat zal zijn. Ondertussen, zo blijkt uit de statistieken van de economische malaise, is de Belgische staatsstructuur dag in dag uit het wurgtouw waaraan de Vlaamse economie zich laat ophangen.

³¹ Hier dus te begrijpen als een enorme *financiële meerkost* t.g.v. het verplicht samenleven van Vlamingen en Franstaligen in België, waar een federaal fiscaal, budgettair en tewerkstellingsbeleid geldt dat nauwelijks aansluit bij de behoeften van de hardste werkers: de Vlamingen.

Laten we eens overlopen wat we al vaststelden:

- Vlaanderen en Wallonië hebben een verschillende economische cultuur en structuur;
- ze gaan verschillend om met overheids gelden;
- de federale overheid krijgt geen voeling met de gewestelijke economische realiteit;
- ze kan eveneens de uiteenlopende besteding van publieke middelen niet verantwoorden;
- ze mist elke visie en treft weinig kosteneffectieve, want eenmalige, maatregelen;
- ze fnuikt de ondernemingszin, die er voornamelijk in Vlaanderen is;
- ze ondermijnt de rechtszekerheid van werknemers en werkgevers;
- daardoor en door het hoge overheidsbeslag op de lonen en door de uitholling van de contractvrijheid vernietigt ze economische activiteit.

Het is overduidelijk dat in een situatie van communautaire gespletenheid het niet mogelijk is de nieuwe marsrichtingen en navenant vernieuwde concurrentiekracht van andere Europese landen van antwoord te dienen. Dit moet, indien de maatregelen in onze buurlanden verfpakken, onvermijdelijk tot concurrentienadelen leiden voor Belgische bedrijven, in het bijzonder de Vlaamse. De principes van budgettaire orthodoxie en zelfdiscipline, sobere en pro-actieve overheidstussenkomsten en vrijheid van ondernemen kunnen zich in België onmogelijk doorzetten. Het is voor Belgische staatslieden politiek lonend om zich ermee tevreden te stellen de brandjes in de relatie tussen overheid en economisch weefsel te blussen. Tegenover deze malaise wil het Vlaams Belang zijn visie op basis van gezonde economische principes stellen.

B. ONZE VISIE

Onafhankelijk Vlaanderen. De bestuurlijke organisatie van een overheid moet niet enkel samenvallen met de kenmerken en behoeften van een volk, maar eveneens met de zich aftekenende economische structuur van een natie of regio. Vlaanderen heeft dus recht op een economisch beleid dat aansluit bij zijn economische structuur (een netwerkeconomie-in-wording³²) en bij zijn specifieke economische troeven. Vermits in het Belgische lichaam twee economieën aanwezig zijn, een Vlaamse en Waalse, met verschillende structuren, kansen en gebreken, is het Vlaams Belang van oordeel dat de Vlamingen alle economische hefboomen in handen moeten krijgen om een behoorlijk economisch beleid uit te stippelen, de toekomstige onafhankelijke Vlaamse staat ten bate.³³

Het algemeen belang en de volksaard brengen ons bij de *staatsbuisbondkundige voorkeur* voor kleine economieën met internationale ambities, maar met een wens en een behoefte aan sterke lokale verankering. Het Vlaams Belang wil dat Vlaanderen zijn plaats in Europa als onafhankelijke staat inneemt. Naast de oplossing van een aantal historische onrechtvaardigheden, zoals de verfransing van onze hoofdstad Brussel - het politieke en financiële machtscentrum van het land - en de interregionale geldstromen, de zogenaamde transfers, effent de Vlaamse onafhankelijkheid eveneens de weg om een modern, performant en rechtvaardig economisch model uit te bouwen. Om de Vlaamse onafhankelijkheid te eisen, putten wij onder meer uit een aantal internationale voorbeelden die ons leren dat kleine naties voordelige structuren kunnen hebben.³⁴

De Scandinavische naties, de Aziatische 'tigers' en een heel aantal landen in Oost-Europa zijn zulke 'kleine economieën.' Concreet denken we alvast aan Denemarken, Zweden, IJsland, Finland, Estland, Letland, Litouwen, Tsjechië, Slowakije, Taiwan en Singapore. Vanzelfsprekend voegen we hier Ierland aan toe, dat er op enkele decennia in slaagde om uit te groeien tot een bijzonder sterke economie.³⁵ Het 'kleine' van de zonet opgesomde economieën is de beperkte binnenlandse afzetmarkt die dwingt tot creatieve export, de homogeniteit en de interne samenhang van de bevolking en het belang dat bedrijfsleven en overheidsbeleid hechten aan innovatie en vrij ondernemerschap. Behalve de VS zijn alle toplanden inzake concurrentievermogen kleine naties.³⁶ Vlaanderen kan zich ongetwijfeld scharen tussen deze voorbeelden van landen die politieke keuzes en overheidsbeleid enerzijds en economische structuur anderzijds met elkaar in overeenstemming brachten en nog steeds bezig zijn economie, politiek en overheid beter op elkaar af te stemmen.

Alle landen in het net vermelde rijtje moesten zich in het verleden weren tegen imperialistische mogendheden of kenden een bestuur dat geen of onvoldoende rekening hield met de toenemende culturele diversiteit tussen de inwoners. In het geval van Zweden leidde dat tot de splitsing van het land in Zweden en Noorwegen in 1905; Tsjechië en Slowakije gingen in 1998 elk hun eigen weg. Staten die in hun beleid aanleunen bij wat de inwoners gangbaar vinden, hebben in de regel overheden die hun middelen doelmatig en efficiënt, dus kosteneffectief, aanwenden. Een overheid kan echter maar bij de 'volkswil' aansluiten, als de bevolking voldoende homogeen is in

³² De moderne groeipolentheorie raakte bekend door het boek van Michael Porter: Porter, M. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*. Basingstoke: Macmillan. Groecipolen (verbonden door transport- en infrastructuurnetwerken) zijn economische centra die maximaal gebruik kunnen maken van streekgebonden economisch potentieel en aanwezige infrastructuur maximaal benutten en zo telkens weer nieuwe, gespecialiseerde bedrijven aantrekken.

³³ Overwegend, maar niet uitsluitend, betekent dat in het federale België het verwerven van volledige fiscale autonomie voor de gewesten.

³⁴ Zie bv.: Prof. Dr. H. H. Hoppe: 'Small is beautiful... and profitable - about the economic advantages of small nations,' referaat te Antwerpen op 25 mei 2005 over de economische voordelen van kleine staten.

³⁵ Voor een bespreking van de economische successen van Ierland en de Scandinavische landen - met vooral aandacht voor het 'Deense model,' zie: [Congreswerkgroep III](#) 'Economische ontwikkeling.'

³⁶ Zie bv.: *The global competitiveness report 2005-2006* van het *World Economic Forum*, waarin Finland voor het derde jaar op rij de meest concurrentiële natie ter wereld is, vóór de VS, buurland Zweden, Denemarken en de Aziatische 'tigers' Taiwan en Singapore.

wat zij gebruikelijk en wenselijk acht. Secessie kan dus een noodzakelijke voorwaarde zijn voor meer democratie en een behoorlijker bestuur.

In tussentijd. In aanloop naar de onafhankelijke Vlaamse staat, eisen wij ten eerste alvast de overheveling naar Vlaanderen van de vennootschapsbelasting³⁷ en van alle overheidsuitgaven in verband met mobiliteit, alsmede de overheveling van de zogenaamde inkomensaanvullende (gezondheidszorg, gezinsbijslagen, hulp aan bejaarden en mensen met een handicap) én de inkomensvervangende (werkloosheidsuitkeringen en pensioenen) sociale zekerheid, wat Vlaanderen eindelijk een eigen, volwaardig loonkostenbeleid moet opleveren. Ten tweede moet Vlaanderen fiscale autonomie verwerven. Terwijl de financiering van zowel de federale overheid als de deelgebieden nog steeds volkomen ondoorzichtig is, zelfs na een vijfde staats hervorming, zouden Vlaanderen en Wallonië dringend meer bevoegdheden toegewezen moeten krijgen, waarop ze dan belastingen of bijdragen kunnen innen of schrappen.³⁸

Aanbodmodel. Het Vlaams Belang kiest voor Vlaanderen voor het *sociaal en ecologisch gecorrigeerd micro-economisch aanbodmodel*.³⁹ De opvatting die in dit model centraal staat is dat *unieke kansen* op de markt (bv. lage belastingen, technologische innovaties) de economie sneller kunnen doen groeien dan doorgaans. Om zulke momenten uit te buiten moet de economie zich vooral op *productie* kunnen richten. Dit geeft maximale speelruimte aan startende ondernemers en KMO's. KMO's maken immers de ruggengraat uit van de Vlaamse economische structuur. Het geeft ook de beste kansen om de hoge productiviteit van de Vlaamse werknemers te verzilveren, evenals de wetenschappelijke en technische innovatie, waarvoor Vlaanderen sinds de jaren '80 van vorige eeuw wijd en zijd bekendstaat. Het aanbodmodel geeft mogelijkheden om de economische structuur van Vlaanderen in Vlaamse handen te houden, zeg maar 'Vlaams te verankeren.' In de eerste plaats wensen wij dat deze Vlaamse verankering vruchten afwerpt in strategische sectoren, zoals water, gas en elektriciteit.⁴⁰ Om hieraan tegemoet te komen zijn meer en betere Vlaamse structuren prioritair.

Vrijheid van ondernemen en privaateigendom. Vrijheid geeft de ondernemende mens de kans om een professionele activiteit te kiezen die het beste past bij de eigen talenten en voorkeuren. Door de keuze voor scholing, arbeid, een sector en voor specifieke professionele initiatieven die goed aansluiten bij de eigen persoon, komt de meeste toegevoegde waarde voor de ganse samenleving vrij. Deze voorkeuren zijn immers steeds eveneens keuzes voor mensen om mee samen te werken en om zaken mee te doen. Mensen voor wie en projecten waarvoor een werknemer of bedrijfsleider dan verantwoordelijkheid opneemt. Het economische leven, met andere woorden, sticht mee onze gemeenschap, meer nog, heeft een sociale opdracht. Zelfs indien bijvoorbeeld een familiebedrijf geen externe werknemers aanneemt, dan nog zijn het bedrijf en de menselijke relaties die er heersen een volmaakte uitdrukking van wezenlijke normen en waarden die in onze samenleving gelden: gemeenschapszin en verdienste.

³⁷ Het criterium voor de belastingheffing moet in principe de locatie zijn van de exploitatiezetel van de bedrijven. Zie: voorstel van resolutie d.d. 27 mei 2004 om de vennootschapsbelasting te defederaliseren, ingediend door de heren Koen Bultinck, Guy D'haeseleer, Hagen Goyvaerts, Bart Laeremans en Bert Schoofs. Doc. Kamer 51 1167/001.

³⁸ Op onze eis na eveneens de inkomstenvervangende sociale zekerheid te regionaliseren, is dit pakket identiek aan het communautaire programma van de VLD vóór de verkiezingen van 13 juni 1999. Zie: de congresboodschappen van Guy Verhofstadt op 14 februari 1998 ('Meer Vlaanderen'), Karel De Gucht op 25 april 1998 ('Meer Vlaanderen, om wat te doen?') en Patrick Dewael op 26 april 1998 ('Vlaanderen kan beter') n.a.v. het VLD-congres 'Fundamenten voor verandering.' Voor een bespreking in detail van de huidige toestand en het antwoord van het Vlaams Belang, zie: Congreswerkgroep II 'Van een Belgisch naar een Vlaams economisch beleid.'

³⁹ Dit is een breuk met inzichten die hopen van overheidswege de consumptie te beïnvloeden om de economie te doen aantrekken. Zie ook: Congreswerkgroep III 'Economische ontwikkeling.'

⁴⁰ Voor Vlaamse controle over strategische sectoren, zie: Congreswerkgroep II 'Van een Belgisch naar een Vlaams economisch beleid.'

Voor de economische ontwikkeling zet de overheid de bakens uit. Dat doet ze onder meer door het algemeen belang te inspireren met een weloverwogen diagnose van de zogenaamde ‘omgevingsfactoren’ van de economie: milieu, infrastructuur, administratie en sociaal overleg.⁴¹ Ook deze waakzaamheid kan een hernieuwde politiek van Vlaamse *verankering* van het bedrijfsleven betekenen, indien de internationale bedrijfswereld in Vlaanderen actief is zonder dat Vlaamse managers hier nog veel aan te pas komen. Helaas is dit laatste heden vaak het geval. In het kader van verankering moet onderzoek en ontwikkeling (O&O) ten goede komen aan innovatieve Vlaamse zakelijke projecten. Het betekent, niet te vergeten, eveneens dat Vlaamse bedrijven internationaal actief moeten zijn en moeten durven investeren in het buitenland.⁴² De aanval is de beste verdediging. Het Vlaams Belang heeft dan ook zijn vragen bij de uitverkoop van Vlaamse bedrijven aan internationale holdings. De overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen om de fiscale en de administratieve lasten te beperken en te vereenvoudigen, zodat de economische activiteit mede in handen van Vlamingen blijft en niet enkel van multinationale spelers. Internationale bedrijven die in België gevestigd zijn, kunnen via coördinatiecentra nog steeds belangrijke fiscale voordelen binnenrijven en ze kunnen bovendien gerenommeerde advocatenbureaus inhuren om hun belangen te verdedigen, zelfs tégen legitiem staatsgezag in.

Inzake het algemeen belang heeft de overheid de plicht om in alle *levensnoodzakelijke behoeften* van de bevolking te voorzien, waar zij niet in staat is deze door hun schaarste op eigen kracht te verwerven of wanneer de marktconomie faalt bij het aanbieden van de noodzakelijke goederen en diensten. Zij heeft bovendien het recht om de identiteit van het volk te beschermen tegen commercieel geweld. Dat doet ze bijvoorbeeld door het Nederlands in Vlaanderen consequent te verdedigen, ook in reclame en als omgangstaal op de werkvloer. Internationaal, nationaal en regionaal is er sprake van een groot aantal markten die weliswaar overlappen, maar die telkens eigen spelregels hanteren waaraan alle spelers zich hebben te houden. Multinationals en internationale holdings die zich bewust plaatsen boven wetten, regels en afspraken, die democratisch zijn afgesproken en die zo op een breed draagvlak in onze samenleving kunnen rekenen, kunnen geenszins op ons begrip rekenen.

Vrijheid, gemeenschapszin en loon naar werken - zie verderop voor deze laatste beginselen - zijn goeddeels abstracte ‘goederen.’ Maar, hoewel uit de notie van ‘loon naar werken’ volgt dat wij eigendom hoog schatten in zijn *materiële betekenis* voor het individu en de samenleving, is privaateigendom ten dele ook een *immaterieel begrip*. Immers, er bestaat zeer zeker eveneens zoiets als intellectueel eigendom en auteursrechten. Het Vlaams Belang heeft groot ontzag voor de scheppende kracht van de mens en haar resultaten. Daarom wensen wij het privaateigendom in al zijn vormen te beschermen en te stimuleren. Het verwerven van eigendom en het doen gelden van rechten op uitvindingen is essentieel voor een samenleving die vrijheid en verantwoordelijkheid hoog in het vaandel wenst te dragen.

Subsidiariteit. Subsidiariteit betekent dat een beleidskwestie niet op een ‘hoger’ overheidsechelon aan de orde moet zijn wat een ‘lager’ overheidsniveau - dicht bij de eindbestemmingen van het beleid: de bevolking - even doelmatig, maar kosteneffectiever kan uitvoeren. De centrale rol van de federale en Vlaamse overheidsinstanties inzake fiscaliteit is toe aan herziening: gemeenten en steden zouden meer fiscale autonomie moeten kunnen verwerven, zodat ze een beleid kunnen voeren dat aangepast is aan de kansen en behoeften van hun streek.⁴³ In elk geval is het zaak om ondoelmatige geldstromen van het ene naar het andere overheidsniveau zoveel mogelijk te kortwieken. Exemplarisch voor deze nefaste geldstromen zijn, in het huidige België, de reusachtige financiële

⁴¹ Zie: [Congreswerkgroep V](#) ‘Omgevingsfactoren van de economie.’

⁴² Zie: [Congreswerkgroep VI](#) ‘Economisch Vlaanderen internationaal.’

⁴³ Dit pleidooi staat niet haaks op dat van [Congreswerkgroep V](#) ‘Omgevingsfactoren van de economie,’ waar wij pleiten voor een bundeling en plafonnering van lokale belastingen. Het Vlaams Belang heeft geen problemen met fiscaliteit als zodanig, laat staan lokale fiscaliteit, maar verzet zich krachtig tegen een toenemende globale fiscale druk via stijgende lokale belastingen, terwijl de fiscale druk opgelegd door hogere bestuursniveaus niet afneemt.

transfers van Vlaanderen naar Brussel en Wallonië. Bovendien lijkt het ons plausibel dat sociaal-economisch overleg in toenemende mate eveneens dient te beantwoorden aan het principe van de subsidiariteit.⁴⁴ Door een arbitrerende rol van de centrale - Vlaamse - overheid op basis van sociaal-economische decreetgeving zouden lokale overheden en bedrijven in de toekomst samen een beleid kunnen opzetten en ten uitvoer brengen dat is aangepast aan streekgebonden behoeften. Ook dat is subsidiariteit. Vlaanderen is zeker niet te klein voor een dusdanige decentralisatie. Het criterium van economisch beleid in Vlaanderen moet volgens ons meer de *streek* zijn en minder de *bedrijfstak*.⁴⁵ In het bijzonder wenst onze partij dan ook meer aandacht voor zogenaamde 'economisch kwetsbare regio's.' In deze streken is de werkloosheid relatief hoog en is de economische structuur afgebrokkeld. De overheid heeft hier de opdracht om alle streekgebonden actoren te bundelen en te stimuleren opnieuw werk te maken van de economische leefbaarheid van hun streek. In het algemeen bepleiten wij een gemengde financiering door de overheid en andere actoren van streekgebonden economische, maar ook van sociale projecten. Dit, vanzelfsprekend, met het oog op de solidariteit tussen alle inwoners van een streek en bij uitbreiding tussen alle Vlamingen.

Gemeenschapszin. Het Vlaams Belang gelooft in arbeidsethos. Door te werken, te produceren of diensten te verstrekken, draagt een mens niet enkel *financieel* bij aan de samenleving (door overheidsbeslag op het loon bijvoorbeeld), maar ook *moreel*. Het is al eerder benadrukt, maar werken is steeds samen-werken en op die manier gemeenschap en samenhang van het volk daadwerkelijk in de realiteit omzetten. De kwaliteit van afgeleverde producten en diensten weerspiegelt idealiter de wil tot gemeenschap en solidariteit van producerende en dienstverlenende mensen in Vlaanderen. De slagkracht en de mogelijkheden tot innovatie van een moderne economie zitten overwegend in de mens en minder in grondstoffen (olie, erts, maar ook werklust van mensen).⁴⁶

Loon naar werken. Beloning voor economische meerwaarde en verdienste naar inzet is onder meer geldelijk gewin dat werknemers halen uit hun arbeid, werkgevers uit het gedegen uitbaten van hun bedrijfsvestigingen en beleggers uit aandelen en obligaties. Maar het is meer dan dat: het is bijvoorbeeld eveneens de reputatie van bekwaamheid en objectiviteit die een wetenschapper verwerft op basis van zijn expertise en wetenschappelijke publicaties. Het is ook de 'rating' waarop een overheidsobligatie prat kan gaan en waarop ambtenaren en hun minister zich kunnen beroemen. In tegenstelling tot gemeenschapszin is verdienste voor één persoon zelden in uiteenlopende omstandigheden van toepassing. Bovendien is iemand nooit in alle stadia van zijn loopbaan even verdienstelijk. Voor sommigen groeit een goede reputatie langzaam, maar gestaag, terwijl anderen heel wat pieken en dalen kennen. De bereidheid kennis en vaardigheden te verwerven tijdens de loopbaan vormt het bindteken in de alledaagse praktijk tussen gemeenschapszin en verdienste. Het Vlaams Belang is er daarom sterk voorstander van om, méér dan het aantal dienstjaren of diploma's, velerlei verworven kundigheden financieel te belonen.⁴⁷

⁴⁴ De algemene filosofie moet zijn dat de centrale overheid wel degelijk de spelregels bewaakt, maar dat lokale overheden aanzienlijke fiscale verantwoordelijkheden krijgen om deze doelstellingen te halen; geïnde belastinggelden vloeien opwaarts om de centrale staatskas te spijzen slechts *ter financiering van de bevoegdheden van de centrale staat*. Wij beschouwen concurrentie tussen lokale overheden niet als een probleem, zolang zij centraal overlegde spelregels, vastgelegd in decreten, respecteren.

⁴⁵ Een oude slogan van de Vlaamse Beweging is niet voor niets 'Werk in eigen streek!' De beschreven subsidiaire opbouw van bestuur en overleg in de economische sfeer neutraliseert de *heterogeniteit* van Vlaanderen (vergelijk de ec. structuur van Limburg en West-Vlaanderen bv.), net door ze nadrukkelijk in bestuur en overleg op te nemen en ten goede aan te wenden, zonder aan het algemeen belang te raken. Over schaalvoordelen en heterogeniteit, zie: Alesina, A., & Spolaore, A. (2003). *The Size of Nations*. Cambridge, MA: MIT Press.

⁴⁶ Waarmee we het belang van die grondstoffen in internationale economische relaties vanzelfsprekend niet negeren of als onbelangrijk afdoen, integendeel. Om de transformatie van een goederenproductie- naar overwegend, maar niet uitsluitend, een distributie- en diensteconomie te voltrekken, moet de economie nochtans in toenemende mate steunen op de grondstof 'intelligentie,' infrastructuur en communicatie. In zo een netwerkeconomie zijn *attitudes* bijzonder belangrijk, vermits de sturing van productie en dienstverlening minder hiërarchisch en voorspelbaar verloopt.

⁴⁷ Sinds de uitwerking en geleidelijke invulling van het begrip 'Elders Verworven Competenties' (EVC's) wint deze opvatting allengs verder veld. Creativiteit en flexibiliteit zijn ten andere duidelijk verdiensten. Flexibiliteit mag echter niet betekenen dat in een werkrelatie een scheefgetrokken relatie groeit tussen wat werkgevers vaak bijkomend van werknemers verlangen en wat zij ervoor dan in de plaats krijgen. Daarnaast is tomeloze werkdruk eerder een hinderpaal voor creativiteit dan een stimulan.

Geen arbeidsimmigratie.⁴⁸ Het Vlaams Belang wijst een politiek van immigratie om de leemten in ons arbeidsaanbod van werkkrachten op te vangen volledig af. Het saldo van de gastarbeid door niet EU-vreemdelingen draagt niet bij tot onze collectieve welvaart en welzijn. Vele gastarbeiders zelf zijn er niet eens beter van geworden.⁴⁹ Het invoeren van de migratiestop heeft niet het verhoopte resultaat met zich meegebracht dat een einde moest stellen aan de inwijking van vreemdelingen, die zich in de eerste plaats economisch willen verbeteren. De jongste twee decennia is ons land eveneens het slachtoffer van een voortdurende en ongebreidelde immigratie van asielzoekers en illegalen. Zij werken soms in schimmige statuten, maar vaker nog bezondigen ze zich aan zwartwerk.

Naast gebrek aan scholing, mede ten gevolge van de moeilijkheden die vele migranten ervaren wanneer ze zich trachten in te passen in onze prestatiegerichte samenleving, zijn cultureel schier onoverkomelijke problemen het gevolg van arbeidsimmigratie. Het sterk verschillende maatschappijbeeld - in vergelijking met de gangbare autochtone perceptie, dus ook wat het *economische leven* en bijvoorbeeld het belang van *betaald werk* betreft - van een groot deel van de oude en recente migranten volgt uit een fundamenteel ander mensbeeld. Bijvoorbeeld kan gebrekkige samenhang leiden tot verminderde loyaliteit om samen te produceren of diensten te verstrekken in een Vlaamse en Europese economie.

Nopens de tewerkstelling van inwoners van de EU is onze partij van mening dat de huidige situatie, die in de EU voor aanwerving voorrang mogelijk maakt voor eigen werknemers, alleszins behouden moet blijven. Immers, niet slechts in het geval van niet-EU'ers, maar ook in het geval van arbeid door inwoners van de EU, bijvoorbeeld afkomstig uit de nieuwste lidstaten, werkt immigratie een inkomensherverdeling in de hand van weddetrekkenden naar kapitaalbezitters. Het grotere aanbod van arbeiders zorgt er immers voor dat de lonen onder druk komen te staan. Deze vorm van inkomensherverdeling, die overigens a-sociaal is,⁵⁰ kan in Vlaanderen nooit werken, vermits bij ons bijvoorbeeld het minimumloon van kracht is. In plaats van arbeiders te importeren, dreigt men dus werkloosheid en sociale fraude - zwartwerk - in te voeren. Tot slot heeft de immigratie van laaggeschoolden een fors negatieve impact op het Bruto Binnenlands Product, het BBP, per hoofd van de bevolking. Opleiding en scholing spelen op de West-Europese arbeidsmarkt immers een erg belangrijke rol.⁵¹

Toekomstberoepen moeten in de eerste plaats voorbehouden zijn voor Vlamingen. Vlaanderen kan onmogelijk functioneren als opleidingscentrum voor gans de wereld. De middelen van de Vlaamse overheid zijn nu eenmaal beperkt en dwingen tot pijnlijke, maar helaas onvermijdelijke keuzes. De Vlaamse overheid dient meer te investeren in praktijkgericht onderwijs op maat. Wij houden de mogelijkheid van jobs met een innovatief karakter voor vreemdelingen met arbeidskaart open. Vanzelfsprekend willen wij de migratiestop van 1974 behouden, maar het is mogelijk dat op lange termijn niet-EU-burgers jobs met een innovatief karakter kunnen helpen invullen. Dat moet dan telkens op basis van een tijdelijke arbeidsovereenkomst gebeuren en moet een duidelijke win-winsituatie zijn voor alle betrokken partijen. Aan het contract moet bovendien een Vlaams examen in het land van herkomst voorafgaan. Dit examen moet peilen naar vakkennis, functionele taalkennis en noties van onze instellingen, waarden en normen. Mensen die een reëel gevaar betekenen voor onze samenleving zijn uiteraard niet welkom.

⁴⁸ Zie voor deze standpunten: D'haeseleer, G., & Bultinck, K. (2005). *Vergrijzing en arbeidsmarkt*. Brussel: Vlaams Belang.

⁴⁹ Door structurele werkloosheid en ontworteling zijn zij in vele gevallen terechtgekomen in de onderste sociaal-economische lagen van de bevolking. De werkloosheidsgraad van Turken en Marokkanen die actief zijn op de arbeidsmarkt bedroeg in 2002-2003 38%, wat meer dan vijf maal zo hoog is als de autochtone Belgen (7%). Bron: FOD Economie, Middenstand en Energie.

⁵⁰ Bovendien blijkt uit empirisch onderzoek (Zie: Card, 1990) dat de instroom van laaggeschoolde immigranten negatieve inkomenseffecten genereert voor de laaggeschoolden onder de 'autochtone' bevolking en bijna geen effect heeft voor de hooggeschoolden.

⁵¹ Slechts 4% van de Vlaamse 'nieuwkomers' met een professioneel perspectief is 'arbeidsrijp' en moet geen loopbaanoriëntatie volgen in het primaire inburgeringstraject. Bron: Vlaams minister van Werk Frank Vandenbroucke.

Soberheid. Subsidiariteit betekent een vanzelfsprekende voorkeur voor een vooruitziende en spaarzame besteding van publieke middelen. Alle overheidsniveaus moeten zich deze spaarzaamheid en weloverwogen besteding van schaarse publieke middelen eigen maken. Dit beginsel veronderstelt dat alle bestuurlijke niveaus een budgettaire gestrengheid hanteren en een begrotingsdiscipline aan de dag leggen. Het Vlaams Belang kiest voor een efficiënte en spaarzame overheid.

Overheden mogen geen buitensporige belastingen en sociale bijdragen heffen. Hoge fiscale en parafiscale druk vermindert immers de vrijheid van de Vlamingen om zelf hun verantwoordelijkheid op te nemen. Daarnaast leidt het ontwijken en ontduiken van belastingen tot fraude en corruptie en veroorzaakt aan de samenleving ernstige morele schade. Aan de andere kant is een weloverwogen investering door bedrijven van hun financiën een duidelijk gebaar van Vlaams bedrijfseconomisch professionalisme en gemeenschapszin, die wij niet genoeg maatschappelijk kunnen waarderen en loven. Het ganse Vlaamse KMO-landschap, inclusief de vele familiebedrijven, legt hiervan dag in dag uit getuigenis af. De overheid zou zich hieraan nog meer mogen spiegelen.

De overheden moeten in de besteding van de vergaarde middelen maatgevend zijn. Zij hebben een voorbeeldfunctie. De attitudes van 'goede huisvader' en 'rentmeester' kunnen de democratische legitimiteit van de overheidsbesturen alleen maar vergroten. Sociale rechtvaardigheid betekent, van overheidswege, nochtans ook controle en inspectie. Eerder dan een uit de pan swingende belastingdruk, moeten alle bijdrage- en belastingplichtigen, burgers en bedrijven, geregeld hun inkomsten verantwoorden. Deze verantwoording moet algemeen zijn en mag niet voortdurend dezelfde ontzien en bevoorrechten. Zoniet zijn de gelijkwaardigheid en de rechtszekerheid - de billijke behandeling - van elke inwoner en elk bedrijf niet langer gewaarborgd.

In wezen moeten het fiscale en parafiscale beleid en de controles en inspecties afgestemd zijn op (a) wat ze de overheid *opbrengen*⁵² en (b) op een rechtvaardige spreiding van de fiscale lasten. Belastingdruk mag nooit een instrument zijn om inkomenscategorieën te straffen voor hun professionele inspanningen en de zakelijke uitdagingen waarvoor zij willens en onwillens staan. Het is ondertussen overtuigend aangetoond⁵³ dat een toename van de overheidsontvangsten eerder te verwachten is van substantiële *tariefdalings* in plaats van tariefstijgingen. Om dit te realiseren kiest het Vlaams Belang voor een eenvoudig en helder fiscaal stelsel.

- * -

⁵² Dit sluit naadloos aan bij onze keuze voor een sociaal en ecologisch gecorrigeerd micro-economisch aanbodmodel. Een toenemende economische activiteit beïnvloedt in principe de belastinginkomsten gunstig.

⁵³ De Ierse casus bevestigt overtuigend het nut om belastingtarieven te modelleren in overeenstemming met de zgn. Laffer-curve. Deze curve voorspelt dat de fiscale ontvangsten opnieuw zullen dalen, als de tarieven te hoog stijgen. Er treedt dan nl. kapitaal- en bedrijfsvlucht op.